

Curs 2009/20   Codi :22014   Assignatura : Bases Psicopedagògiques per a l'Educació en la Diversitat

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Mestre Especialitat Educació Infantil -Tercer Curs- 8 crèdits-

Departament: Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació(1er semestre) y Departament de Pedagogia Aplicada (2on semestre)

Professors: Mariana Fuentes Loss (2on semestre-Departament de Pedagogia Aplicada)

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Potenciar la capacitat de situar-se en el procés de transformació cap a l'escola inclusiva (actituds i pràctiques).
- Comprendre els conceptes que fonamenten l'atenció a la diversitat.
- Conèixer, entendre i respectar les característiques individuals resultants de factors biològics, psicològics, culturals i socials, per tal de propiciar el màxim desenvolupament de tots els infants sense discriminació.
- Saber construir i aplicar criteris per intervenir i donar respostes a les necessitats educatives, mitjançant metodologies que promoguin la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat.
- Entendre la necessitat de la cooperació entre els diferents agents (professional, familiar, comunitari) implicats en la tasca educativa.
- Desenvolupar una metodologia de treball a l'aula que faciliti la participació, el treball cooperatiu, la recerca documental, l'elaboració acurada de treballs i la relació teoria pràctica.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Aquests blocs temàtics corresponen a la part de l'assignatura que dona el Departament de Pedagogia Aplicada

Bloc 4: LA PLURALITAT I DIVERSITAT DE LA SOCIETAT ACTUAL

- Els principis educatius pel segle XXI, un repte per a l'escola

Bloc 5: CONCEPTUALITZACIÓ DE LA DIVERSITAT EN L'ÀMBIT SOCIOEDUCATIU:

- Especificació terminològica (diversitat, diferència i desigualtat)
- Perspectiva objectiva i subjectiva. El valor de la interacció
- Claus d'interpretació: les relacions i les barreres a la participació i l'aprenentatge.
-

Bloc 6: L'OPCIÓ EDUCATIVA DE LA DIVERSITAT: INCLUSIVITAT I INTERCULTURALITAT.

- Gestió i organització:
Fonaments per a la inclusivitat i la interculturalitat.
Estratègies d'intervenció: canvis organitzatius, metodològics i instruments per a la participació i l'aprenentatge
- Desenvolupament curricular:
Noves propostes d'aproximació curricular:
Formació del professorat i les noves competències
- Interacció i participació. Del centre educatiu a la comunitat educativa:
Professionals – alumnes – famílies – comunitat
Les xarxes de relacions a la comunitat (programes, serveis i recursos)

3. Avaluació

En quant a l'avaluació final dels aprenentatges assolits per l'alumnat respecte a la part de l'assignatura que dona el Departament de Pedagogia Aplicada, es considerarà la participació continuada i activa en les sessions presencials de treball a l'aula, (i fora d'ella!), la correcta execució dels treballs, de les pràctiques i de les activitats proposades (tant les individuals, com les grupals), així com la implicació personal en la recerca i elaboració d'informació.

També es realitzarà una prova escrita sobre el contingut de l'assignatura i bibliografia proposada.

ATENCIÓ: *Hi hauran dues convocatòries:*

*En la primera convocatòria de juny s'avaluaran els dos parcials (el de febrer i el de juny). *

* La nota final de l'assignatura s'extraurà de la mitjana entre els resultats dels dos quadrimestres, partint sempre de la superació d'ambdós períodes. Per tant, per aprovar l'assignatura s'han d'aprovar els dos parcials.*

* Cas de que un dels dos parcials quedès suspès, s'ha de recuperar en la segona convocatòria de setembre.*

4. Fonts d'informació bàsica

L'estudiant tindrà un dossier de lectures obligatòries.

A més, aquesta assignatura en alguna de les seves titulacions funciona amb el recurs del Campus Virtual. En aquest espai els estudiants trobaran materials (fitxes de lectura, guions de treball,...) que els ajudaran a confeccionar els treballs en grup i els treballs individuals.

El programa presenta un llistat de bibliografia recomanada.

Bibliografia recomanada

Aquesta és la bibliografia recomanada completa,

- AAMR (2001) El retard mental. Definició, classificació i sistemes de suport. Eumo editorial, Vic.
- AINSCOW, M. (1999). Tendiéndoles la mano a todos los estudiantes: Algunos retos y oportunidades. Universidad de Manchester. Siglo Cero. Vol. 30 (1). Pàgs. 37-48.
- AINSCOW, M. (2001) Desarrollo de escuelas inclusivas. Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares. Madrid, Narcea.
- ALDÁMIZ, M.M. i altres (2000): Com ens ho fem? Propostes per educar la diversitat. Barcelona, Graó 119
- ARANDA, R.E. (2002) Educación Especial. Madrid: Prentice Hall.
- ARNÁIZ, P. Las escuelas son para todos. Siglo Cero. Vol. 27 (2). Pàgs. 25-34.
- BRECHIN, A. & SWAIN, J. (1987) Cambio de relaciones. Milan: Fundació Catalana Síndrome de Down.
- CAMILLERI, C. (1990) Antropología Cultural y Educación. París: Unesco. -CANEVARO E.(1987) Els infants que es perden al bosc. Vic, Eumo
- CARBONELL F.(2006) L'acollida. Acompanyament d'alumnat nouvingut. Vic, Eumo
- CASTELLA, E. (coord.) (1998) Multiculturalisme i educació. Barcelona, Ediuoc, Proa
- CELA i altres (1997) El tractament de la diversitat en la etapa infantil i primària. Barcelona, Associació de mestres Rosa Sensat (Dossier Rosa Sensat, 56)
- CLOQUELL, C. i cols. (2002). Un model de suport per a l'escola comprensiva. Suports. Vol.6, núm. 1. pàgs. 50-61.
- DEVOS, G. (1981) Antropologia psicològica. Barcelona: Anagrama
- ECHEITA, G. (2006) Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Madrid: Narcea.
- GARDNER H.(1993) La mente no escolarizada. Barcelona, Paidós
- GIMENO SACRISTAN, J. I PÉREZ GÓMEZ, A. (1999) Comprender y transformar la enseñanza. Madrid: Morata
- GINÉ, C. (Coord.) (1996) Trastorns del desenvolupament i Necessitats Educatives Especial. Barcelona, UOC.
- GORTAZAR, A. (1990) El maestro de apoyo en la escuela ordinaria. En -MARCHESI, A. COLL, C i PALACIOS, I. (Comp.) Desarrollo, Psicología y Educación. III. Psicología de la educación. Madrid: Alianza psicològica. (367-382).
- HANNON, H. (1992) Els ghettos a l'escola. Vic, EUMO
- HARGREAVES, A. (1996) Profesorado, cultura y postmodernidad. Cambian los tiempos, cambia el profesorado. Madrid: Morata
- HODAPP, RM; GLIDDEN, LM & KAISER, AP (2006) Hermanos/as de personas con discapacidad: hacia una agenda de investigación. Siglo Cero, Vol. 37 (3): 5-12.
- LEPRI, C. (1996) Identidad individual y social en las personas con discapacidad. Barcelona, IV Jornadas Síndrome de Down.
- LÓPEZ MELERO, M. (2001) La cultura de la diversidad o el elogio de la diferencia y la lucha contra las desigualdades. En SIPÁN, A. (coord.) Educar para la diversidad en el siglo XXI. Zaragoza: Mira Editores

- MARCHESI A.(2004) Qué será de nosotros los malos alumnos. Madrid, Alianza Editorial.
- MERCER, N. (2001) Palabras y mentes. Cómo usamos el lenguaje para pensar juntos. Barcelona: Paidós. Págs. 17-33, 177-184.
- MONEREO, C. i altres (1998). Instantànies. Projectes per atendre la diversitat escolar. Barcelona: Edicions 62.
- SABEH, E.N. & MONJAS, I. (2002) La aceptación social de niños y niñas con discapacidad. Problemas y posibles soluciones. Siglo Cero. Vol.33 (2): 15-26.
- SALZBERGUER i cols. (1996) L'experiència emocional d'ensenyar i aprendre. Barcelona: Edicions 62. (Rosa Sensat)
- SÁNCHEZ PALOMINO, A. (1997). Estrategias de trabajo intelectual para la atención a la diversidad: perspectiva didáctica. Aljibe. Málaga.
- STAINBACK, S i STAINBACK, W. (1999) Aulas inclusivas. Madrid: Narcea.
- TOMLINSON C.A. (2001) El aula diversificada. Barcelona, Octaedro
- UNESCO (1994) Declaración de Salamanca y Marco de Acción sobre Necesidades Educativas Especiales. París, UNESCO-MEC.
- VERDUGO, MA. (2003) Análisis de la definición de discapacidad intelectual de la Asociación Americana sobre Retraso Mental de 2002. Rev Esp Discapac Intelec 34, Núm 205: 5-19.
- VERDUGO, MA. (2006) Rompiendo inercias: claves para avanzar. Salamanca: Amarú.
- VERDUGO, MA & JORDÁN DE URRÍES, FB (2001) Apoyos, Autodeterminación y Calidad de Vida (pp 806). Salamanca: AMARU.
- VERDUGO, MA.; SHALOCK, RL; KEITH, KD & STANCLIFFE, RJ. (2006) La calidad de vida y su medida. Principios y directrices importantes. Siglo Cero, Vol. 37 (2): 5-11.
- WEHMEYER, ML (2006) Autodeterminación y personas con discapacidades severas. Siglo Cero, Vol. 37 (4): 5-16.